DE DIRECTE BELASTINGEN, EN SPECIAAL DE INKOMSTEN-BELASTING, IN GROOT-BRITTANNIE EN IERLAND.

Een wetsontwerp tot heffing van eene belasting op de inkomsten is in Nederland aanhangig gemaakt. Bij de mogelijkheid dat deze nieuwe directe belasting in beraadslaging komt, of wel dat een nader ontwerp wordt voorgesteld, van gelijke beginselen uitgaande, kan het nuttig zijn, de geschiedenis, de grondslagen en de werking van de *income-tax* in het Vereenigde Koninkrijk na te gaan. Ik wil daarvan kortelijk de hoofdzaken vermelden; zonder den lezer te vermoeijen met de technische bijzonderheden der Britsche administratie, die in de ontelbare parlaments-acten aan dit onderwerp gewijd, eene zeer groote plaats beslaan. Ik gebruikte uitsluitend officieele bronnen.

De *income-tax* mag evenwel niet worden beschouwd buiten verband met de andere directe belastingen, zoo op 't inkomen als op de vertering, die de Britsche schatkist geniet. De inkomsten-belasting, die heden ongeveer $\frac{1}{3}$ van de middelen der Britsche begrooting opbrengt, heeft hare plaats in de rei der belastingen gevonden, niet wegens eenige theoretische ingenomenheid met haar eigenaardig wezen, noch ter vervanging van andere meer impopulaire belastingen, maar enkel en alleen als hulpmiddel, omdat de regering op verschillende tijdstippen meende behoefte te hebben aan eene heffing naar den grondslag van het inkomen (of voorondersteld inkomen) boven en behalve de destijds bestaande directe en indirecte lasten.

In 1690 schreef het parlement voor 1 jaar eene belasting uit van 4 shillings in het pond sterling (dus van 0,20) over de jaarlijksche waarde (*the annual value*) van ieders bezittingen en inkomsten in geld, goederen en renten, alsmede eenen gelijkmatigen omslag van dat bedrag over de jaarlijksche waarde van alle grondeigendommen. Deze belasting was een subsidie aan Hunne Majesteiten (Willem III en Maria) „ten einde den oorlog tegen Frankrijk „krachtig voort te zetten.” Jaarlijks werd vervolgens het subsidie ver-

nieuwd; ook na het sluiten van den vrede van Rijswijk in 1697. Toen evenwel bragt de wetgever er deze gewigtige verandering in, dat hij een fixum bepaalde (1,484,051 p. st. voor Engeland en Wales) hetwelk de belasting moest opbrengen geraamd à 3 sh. per p. st., en dat hij de quota's voorschreef die ieder graafschap en in de graafschappen ieder kerspel (*parish*) in die som moest dragen. In den omslag over de eigendommen, werd aan de *parish* of eigenlijk aan het plaatselijke collegie van zettters veel vrijheid gelaten; echter met deze clausule, dat het grondbezit altoos zou belast worden met hetgeen uit andere grondslagen aan de quota mogt ontbreken. Praktisch bragten die zettters ongeveer alles ten laste van den grond. In 1708, na de volkomen Unie met Schotland, werd het fixum bepaald voor Engeland en Wales op 1,978,616 p. st.; voor Schotland op 479,545 p. st., beide geraamd à 4 sh. per p. st. Deze belastingwet werd met weinige en tot de hoofdzaak onverschillige wijzigingen, jaarlijks gevoterd tot en met 1797. Van lieverlede, zelfs reeds in het begin der 18e eeuw, was de gewoonte ingeslopen om, bijna overal, de quotas geheel van den grondeigendom te heffen, zoodat de belasting niet anders dan als *grondbelasting* (*land tax*) bekend was. Op het eind dier eeuw was hetgeen hier en daar ten laste van enkele andere inkomsten en jaargelden geheven werd, een geheel onbeduidend bedrag. In 1798, (toen het fixum voor Groot-Brittannie à 4 sh. per p. st. werd geraamd op 2,037,627 p. st.) wist de minister William Pitt een voorstel te doen aannemen om de grondbelasting en de quota's voor onbepaalde tijd vast te stellen en tevens de gelegenheid voor den eigenaar van vaste goederen te openen om zijne grondlasten af te koopen. Met deze afkoopbaarstelling had de toenmalige regering ten doel, gedeeltelijk den rentelast der openbare schuld te verminderen, gedeeltelijk het staatscrediet te verheffen. De gemiddelde beursprijs der consols (3 pCt.) was destijds 50 pCt., zoodat de koopers 6 pCt. renten maakten. Uitgaande van het denkbeeld dat de kapitalist in den regel met lagere rente tevreden is bij geldbelegging in vast goed dan in effecten, stelde Pitt den grondlast afkoopbaar tegen den 20sten penning, dus naar een rentevoet van 5 pCt. Ware de afkoop voor het geheele bedrag op dien voet geschied en de som voor inkoop van consols aangewend à 50 pCt., dan ware er circa 40,000,000 p. st. schuld geamortiseerd, en circa 400,000 p. st. jaarlijks uitgespaard.

Het liet zich echter verwachten, dat de prijs der consols zou rijzen. Er werd dus bepaald dat de afkoop ook in dat fonds kon

plaats hebben (in deze verhouding, dat de rente der in betaling te geven staatsschuld $\frac{1}{4}$ meer bedroeg dan de af te koopen grondlast) en dat ook anderen dan de belastingschuldige grondbezitters werden toegelaten tot aankoop van *land tax*; zoo doende werd het jaarlijksche voordeel voor de schatkist kleiner; maar daarentegen werd dus het openbaar crediet gesteund door den hooger prijs der staatspapieren. De operatie slaagde intusschen niet naar wensch. In de jaren 1798 en 1799 werd voor 435,888 p. st. grondbelasting afgekocht; maar na dien tijd verminderde de lust tot dien afkoop zichtbaar en was deze nooit, uit het oogpunt van geldbelegging, gezocht. Ieder jaar zijn evenwel eenige vaste goederen vrijgekocht, maar in betrekkelijk kleine hoeveelheid. In 1853 is het tarief van afkoop in consols verlaagd, met bijzondere faciliteiten voor kleine grondeigendommen, zoodat de schatkist er zoo goed als niets bij wint; maar afkoop op groote schaal is niet in zwang gekomen. Thans is de grondlast afkoopbaar tegen den penning 28; en het fixum der *land-tax* voor Groot-Brittannie is van 2,037,627 p. st. door afkoop verminderd tot 1,181,301 p. st. in het thans loopende belastingjaar 1870—71. Daar de quota's nog heden berusten op de wet van 1798, drukt, ten gevolge van de veranderingen in den toestand en de waarde van vele vaste goederen, de grondbelasting thans zeer ongelijk. Op enkele plaatsen bereikt zij nog de oorspronkelijke verhouding van 4 sh. per p. st.; in verre de meeste is zij zeer veel minder. Ja er zijn er, alwaar de last bijna nominaal is geworden; als voorbeeld wordt Liverpool aangehaald, alwaar in 1853 een bedrag van $\frac{1}{4}$ penny per p. st. werd geheven, welke heffing 1450 p. st. opbragt en voldoende was om de quota in de grondbelasting voor 15 jaren vooruit te betalen. Ten aanzien van ieder perceel heeft deze belasting het karakter van eene grondrente aangenomen; sedert 1798 is nooit eenig voorstel gedaan om hare opbrengst voor de schatkist te verbeteren.

Er worden nog enkele directe belastingen op *traktementen* en *pensioenen* alleen in Engeland geheven, die als financieel middel niets betcekenen. Zij drukken alleen op enkele betrekkingen, uit oude wetten voortvloeiende, want sedert lang is het *stijl* geworden, bij de aanstelling van lands-ambtenaren de bezoldiging uit te drukken met bijvoeging der woorden: „vrij van alle lasten en kortingen.”

Van meer belang zijn de directe lasten op verteringen; hunne grondslagen komen eenigermate overeen met die van de personeele belasting hier te lande; maar hebben, meer bepaald dan deze, ten doel, de uitgaven van weelde te treffen. Tot voor weinige

jaren waren zij bekend onder den naam van *beschreven lasten* (*assessed taxes*); thans wordt die benaming nog maar alleen op de belasting op de *woonhuizen* toegepast; de overige *taxes* zijn bij eene wet van 1869 veranderd in *licences* (verlof-acten).

De belasting op *woonhuizen* had vroeger tweeërlei grondslag:

1° de huurwaarde; 2° het getal vensters.

Sedert 1851 is de huurwaarde de éénige grondslag. Voor huurwaarde geldt de werkelijk bedongen huur, of, indien het huis door niet-huurders bewoond wordt, de door zetters getaxeerde huur. Huizen, die minder huur doen dan 20 p. st. in 't jaar, zijn vrij. De belasting is 6 pence per p. st. (dus 2½ pCt.) voor woonhuizen die tot winkels, verkoopplaatsen, magazijnen of tot landbouwbedrijf worden gebruikt, en 9 pence per p. st. (dus 3¾ pCt.) voor andere woonhuizen. Van 1852 tot 1868 klom het getal aangeslagen woonhuizen in Groot-Brittannie van 464,913 tot 700,707. De opbrengst over 1868—1869 was 1,131,582 p. st.

In de vorige eeuw is voor *vrouwelijke dienstboden* van tijd tot tijd gedurende eenige jaren belasting geheven. Deze altoos impopulaire heffing werd voor goed afgeschaft in 1792. Sedert is er eene directe belasting alleen voor *mannelijke dienstboden*; de oudere wetten behelsden daaromtrent allerlei onderscheidingen ten aanzien van het getal, den leeftijd en de werkzaamheden van deze dienstboden; sedert 1854 had men slechts tweederlei regten, van 10½ shilling voor ieder mannelijken bediende beneden 18 jaar of als ondertuinman of onderboschwachter werkzaam, en van 1 p. st. 1 sh. (de oude guinea) voor ieder anderen. Dit regt bragt in 1869 op 220,654 p. st. Sedert 1870 is de belasting nog meer vereenvoudigd; voor iedere *licence* of acte tot het houden van een' mannelijken bediende zonder onderscheid wordt 15 sh. betaald.

De grondslag *rijtuigen*, waarover in 1747 voor het eerst belasting werd geheven, werd achtereenvolgens naar zeer verschillende tarieven getroffen; met den aanvang van 1870 is de belasting zeer vereenvoudigd, namelijk per *licence* voor ieder rijtuig met 4 of meer wielen en minstens 400 ponden wegende 2 p. st. 2 sh. en voor ieder ander rijtuig 15 sh. In 1868—69 bragt dit middel, naar een hooger en omslagtiger tarief, 408,785 p. st. op. In 1868 waren in Groot-Brittannie 315,989 rijtuigen aangeslagen.

Op *eigen paarden* is thans eene belasting naar tweeledigen grondslag. Ieder paard voor wedrennen (*race horse*) is belast met 3 p. st. 17 sh. in het jaar; ieder ander paard, muildier en muilezel 10 sh. 6 d., veulens en jonge paarden die tot *race horses* gedresseerd

worden zijn vrij. De opbrengst over 1868—69 was 435,574 p. st.

Kooplieden in paarden hebben deze belasting nooit gedragen. Tot 1869 waren zij aangeslagen te Londen voor 27 p. st. 10 sh.; elders in Groot-Brittannie voor 13 p. st. 15 sh. in eens. De belasting bragt op ca 18,000 p. st. Met 1870 is een *licence* voor den paardenhandel bepaald op 12 p. st. 10 sh. zonder onderscheid.

Honden werden zeer lang als artikel van weelde belast; de bezitter van jagthonden werd naar een zeer hoog, opklimmend tarief aangeslagen, andere honden werden belast met 12 sh., later met 7 sh. in 't jaar; herdershonden en honden van veehouders waren vrij. Sedert 1868 zijn de hooge regten en de vrijstellingen afgeschaft en wordt voor iederen hond eene jaarl. *licence* vereischt van 5 sh. Door deze verandering is de opbrengst van circa 153,000 p. st. tot circa 70,000 p. st. gedaald.

Van 1795 tot 1870 werd eene belasting geheven van *gepoederd hair* (1 p. st. 1 sh. per gepoederd hoofd) die, eene halve eeuw geleden, van 30,000 p. st. tot 40,000 p. st. opbragt. Het behoorde destijds tot den goeden toon, gepoederde liverei-bedienden te hebben. Door verandering van mode verminderde de opbrengst van lieverlede. In 1869 was die beneden 1000 p. st.; het middel werd dientengevolge afgeschaft.

Sedert 1798 is het voeren van *familie-wapens* belast; de tarieven zijn menigmaal veranderd. In 1868—69 was de opbrengst 68,845 p. st. Met 1870 is ook in dit regt eene vereenvoudiging gebragt; er zijn nl. tweederlei *licences* voor familiewapens; op rijtuigen geschilderd of afgebeeld à 2 p. st. 2 sh. en op andere plaats en à 1 p. st. 1 sh. per stuk.

In het Vereenigde Koninkrijk is nooit eene patentbelasting op alle niet-uitgezonderde neringen en bedrijven ingevoerd. Maar een groot aantal bedrijven vereischen eene jaarlijksche *licence*. De wet kent tweeërlei *licences*, die onder de algemeene administratie der accijnsen en die onder de zegelbelasting (*stamps*) behooren; bovendien kan men ze onderscheiden in concessiën, afgegeven door vrederegters of andere magistraten, die de *licence* kunnen toestaan of weigeren (b. v. de *licence* voor drankwinkels) en acten, uitgaande van de ambtenaren der belastingen, die ze afgeven aan ieder die het verschuldigde regt betaalt.

Uit het financieele oogpunt, dat ons hier bezig houdt, zijn beide onderscheidingen zonder belang.

Het getal der belastingplichtige beroepen is deels sedert 5 Julij 1869, deels sedert 1 Januarij 1870, aanmerkelijk verminderd. Met

eerstgem. datum zijn afgeschaft de *licences* voor het drijven van handel in thee, koffij, cacao, chocolade en peper; met den laatstgemelden, die voor het verhuren van post- of andere paarden in Groot-Brittannië, voor het houden van postpaarden in Ierland, voor het houden van huurrijtuig in de hoofdstad en voor het houden van openbare rijtuigen (*stage carriages*) in Groot-Brittannië. Men berekent het verlies, door de afschaffing van deze inkomsten aan de schatkist berokkend, op 366,000 p. st.

De minister Gladstone verheugde zich door dezen maatregel de fiscale belemmeringen op vervoermiddelen te hebben weggenomen; er is echter eene belasting op de bruto inkomsten der *spoorweg-maatschappijen* blijven bestaan, die in 1869 heeft opgebracht 500,383 p. st. Zij bedraagt 5 pCt. van de plaatsgelden der passagierstreinen, behalve van treinen voor passagiers 3e klasse. Zonderling is 't, dat deze belasting onder de accijnsen gerekend wordt. In Ierland wordt zij niet geheven.

De navolgende bedrijven en neringen zijn onderhevig aan de betaling eener jaarlijksche *licence*:

*Houders van publieke verkooping*en, schatters en make- p. st. sh. d.
laars in huizen. 10

Brouwers, naar het getal vaten bier:

tot 20 vaten.	12	6	
boven 20 tot 50	1	7	6
boven 50 tot 100	2		
voor iedere 50 vaten meer tot 1000 vaten	15		
voor iedere 50 vaten meer tot 50,000 vaten	14		
voor iedere 50 vaten meer dan 50,000 vaten	12	6	

Groot- handelaars en Stijlers.	{	<i>Bierverkoopers</i>	3	6	1½
		<i>Dun bierverkoopers</i>		5	
		<i>Wijnverkoopers</i>	10	10	
		<i>Zoeten- en kunstwijnverkoopers</i>	5	5	
		<i>Sterken-drankverkoopers</i>	10	10	

*Tappers van sterke drank*en, naarmate van de huur-
waarde van het huis, waarin verkocht wordt,
van 2 p. st. 4 sh. tot 11

In Engeland moet de tapper afzonderlijke *licences* hebben om ook bier, wijn en zoeten wijn te tappen.

In Schotland en Ierland worden *licences* gegeven voor het tappen van alle dranken te zamen of voor het tappen van sterke dranken en het verkoopen van kruidenierswaren, van 4 p. st. 4 sh. tot . . 14 6

<i>Biertappers</i> , naar de huurwaarde:	p. st	sh	d
in Engeland en Ierland van 1 p. st. 2 sh. tot	3	6	1½
in Schotland van 2 p. st. 10 sh. tot . . .	4	4	
<i>Wijntappers</i> , naar mate van het debiet van 2 p. st.			
2 sh. tot	5	5	
<i>Zoeten- en kunstwijntappers</i>	1	2	
<i>Betkuisshouders</i> , die geen wijn verkoopen, naar de huurwaarde van het huis, van 10 sh. 6 d. tot . . .	1	1	
<i>Betkuisshouders</i> , die wijn of zoeten- en kunstwijn verkoopen, naar de huurwaarde van het huis, van 3 p. st. 8 sh. tot	5	5	
<i>Buffethouders</i> aan boord van paketschepen of stoombooten.	1	2	
<i>Liqueurstokers</i>	10	10	
<i>Moutmakers</i> , naar de hoeveelheid verwerkt graan, per 50 quarters (= 5 last)		7	10½
<i>Mouteesters</i>	10		
<i>Moutverkoopers</i>	10		
<i>Stokers</i> van gedistilleerd met houtgeest vermengd. . .	10	10	
<i>Fabrikanten</i> van distilleerketels		10	6
<i>Chemisten</i> die van distilleerketels gebruik maken . .		10	
<i>Papierfabrikanten</i>	4	4	
<i>Zeepezieters</i>	4	4	
<i>Tabaks-fabrikanten</i> , naar de verwerkte hoeveelheid, per 20,000 ponden (= 9070 k ^e .)	5	5	
<i>Tabaksverkoopers</i>		5	3
<i>Azijnfabrikanten</i>	5	5	
<i>Handelaars in geneesmiddelen</i> ,			
in Londen en Edinburg	2		
in andere steden van Groot-Brittannië . . .		10	
op het platte land		5	
in Ierland.		vrij	
<i>Bank-van-leening-houders</i> te Londen	15		
elders in 't Vereenigde Koninkrijk	7	10	
<i>Goud- en zilverhandelaars</i> , naarmate van de uitgebreidheid van den handel van 2 p. st. 6 sh. tot . . .	5	15	
<i>Reizende kramers en marskramers</i> in Groot-Brittannië .	2		
zoo zij één lastdier gebruiken	4		
voor ieder lastdier bovendien	4		
in Ierland.	2	2	
en voor ieder lastdier.	2	2	

	p st.
<i>Jagers</i>	2
<i>Wildverkoopers</i>	2
<i>Procureurs</i> te Londen	9
elders in het V. Koningrijk.	6
<i>Notarissen</i> te Londen.	9
elders in het V. Koningrijk.	6
In de eerste drie jaren van hunne praktijk betalen de procureurs en notarissen half geld.	
<i>Banken en Bankiers</i>	30

voor iedere plaats, waar papier aan toonder door hen wordt uitgegeven.

Onverminderd deze *licence* betalen de banken en bankiers, die bankbiljetten uitgeven, jaarlijks eene vergoeding (*composition*) aan de schatkist, voor het gemis van zegel op die stukken. Deze vergoeding is voor de Bank van Engeland bepaald op 60,000 p. st. in het jaar; voor andere banken naar een maatstaf van 3 sh. 6 d. per 100 p. st. gemiddelde hoeveelheid van bankbiljetten in omloop.

Men ziet uit dit weinige dat de fiscus tegenover de *licence*-pligtige neringen en bedrijven van zeer uiteenlopende beginselen uitgaat; het ééne bedrijf wordt vast en onveranderlijk met dezelfde som belast, het andere naar den omvang der zaak die gedreven wordt, een derde naar de plaats van vestiging, enz. Daarenboven heeft de keus der bedrijven zelve allen schijn van willokeur.

Alleen in de wetsbepalingen omtrent de *licences* voor fabrikanten en verkoopers van accijnspligtige dranken is eenige systematische samenhang op te merken. Andere trafieken zijn aan *licence* onderworpen gebleven, hoewel de accijns op de verhandelde voorwerpen sedert lang is afgeschaft, b. v. papier en zeep. Maar een groot aantal *licences* zijn opgelegd buiten verband tot het accijns-stelsel, en de reden, waarom zij boven vele andere vakken van handel en nijverheid belast zijn, is moeilijk op te sporen.

In het financiële jaar 1868—69 was de gezamenlijke bruto opbrengst der opgenoemde directe belastingen als volgt:

Grondbelasting (<i>Groot-Brittannië</i>)	1,131,321 p. st.
Lasten op tractementen en pensioenen (<i>Engeland</i>)	1,060
Belasting op huizen (<i>Groot-Brittannië</i>)	1,131,582
Andere belastingen op verteringen (<i>Groot-Brittannië</i>)	
sedert 1869 tot de <i>licences</i> gebragt.	1,224,119
transport.	3,488,082 p. st.

transport.	3,488,082 p. st.
Belasting op bedrijven: <i>licences</i> , onder het middel van accijzen gerekend (<i>V. Koningrijk</i>) . . .	2,662,214
waarvan ongeveer de helft (1,329,062 p. st.) van verkoopers van wijn, bier en sterken drank.	
Belasting op bedrijven: <i>licences</i> , onder het middel van het zegel gerekend (<i>V. Koningrijk</i>) . . .	129,555
te zamen	6,279,851 p. st.

terwijl de gezamenlijke bruto opbrengst der belastingen en andere gewone inkomsten van het Vereenigde Koningrijk was 75,525,923 p. st. Dus beliepen in 1868—69 de belastingen eenigermate overeenkomende met onze directe belastingen, 0,083 van de totale som der inkomsten in het V. Koningrijk, terwijl Ierland daarin veel minder draagt dan zijn evenredig deel. Voegt men bij bovenstaande 6,279,851 p. st. de *incometax* over 1868—69, bedragende à 6 d. per p. st., bruto 8,748,463 p. st. dan bekomt men voor alle directe belastingen te zamen 15,023,314 p. st., dat is 0,198 van de totale som der middelen van het V. Koningrijk in dat jaar.

In Nederland was in het dienstjaar 1869 de opbrengst (*)

van de grondbelasting.	f 10,078,498
van het personeel	- 7,995,538
van het patent	- 3,258,886
directe belastingen te zamen . . .	f 21,332,922

De middelen (zonder batige sloten van vorige dienstjaren en zonder bijdrage uit Indië) beliepen in hetzelfde jaar f 75,109,979, zoodat de verhouding van het totaal der directe belastingen in Nederland tot dat der middelen was 0,273. Hieruit blijkt dat de Nederlandsche belastingschuldige naar verhouding veel meer rijks directe belasting betaalde dan de Britsche, hoezeer er geen inkomstenbelasting in Nederland was.

Sedert 1869 is de verhouding in Groot-Brittannië gewijzigd door opvolgende financiële wetten, want de *incometax* is verlaagd tot 4 d. per p. st. en *licences* zijn afgeschaft tot een geraamd bedrag van 366,000, andere verlaagd tot een geraamd bedrag van 53,983 p. st. Nevens deze vermindering van calculatief 1,900,000 p. st. op hetgeen wij directe belastingen noemen, heeft de bloeiende toestand der Britsche financiën veroorloofd de inkomende regten op granen en meel en het zegelrecht op polissen van brandassurantie

(*) Aan hoofdsom en opcenten voor het rijk na aftrek van ontheffingen, kwijtscheldingen en ouinbare posten, maar zonder aftrek van perceptiekosten.

af te schaffen, hetgeen ongeveer een gelijk bedrag uitmaakt. De verhouding der directe belastingen tot het totaal is dus kleiner geworden. In Nederland zijn mede kleine wijzigingen gebragt in de wetten op het personeel en patent; tevens zijn enkele indirecte belastingen afgeschaft (zegel op drukwerken en ijkloonen) en een accijns verlaagd (op wijn), maar een andere accijns verhoogd (die op gedistilleerd); op de begrooting der inkomsten voor 1871 zijn de drie directe belastingen als voren geraamd à f 21,591,097 en de middelen (zonder batige sloten van vorige jaren en zonder bijdragen uit Indië) geraamd à f 76,764,193, dus de verhouding als 0,281.

Bezien wij thans de Britsche *inkomsten-belasting* op zich zelve. Hoewel in de vroegere financieele geschiedenis van Engeland ook wel tijdelijke heffingen op inkomsten of op inkomsten en bezittingen voorkwamen, zoo als reeds vermeld is, de eigenlijke belasting op de inkomsten trad als een volledig systeem eerst te voorschijn in 1799, ten gevolge der groote offers die de toenmalige oorlog tegen Frankrijk kostte. Die belasting werd uitgeschreven voor één jaar, en bedroeg 2 sh. per p. st. (dus 10 pCt.) van alle inkomsten van 200 p. st. in het jaar en hooger; van de inkomsten van 60 p. st. tot beneden 200 p. st. werden mindere percenten geheven; die beneden 60 p. st. waren vrijgesteld. Eigen aangifte van ieders inkomen was de éénige grondslag; onderzoek door een plaatselijk collegie van zetters de éénige controle. Deze belasting werd twee malen voor een jaar hernieuwd; men beschouwde haar als zeer drukkend en schafte haar in 1802, bij den vrede van Amiens, af. De gemiddelde jaarlijksche opbrengst was 5,973,322 p. st. voor Groot-Brittannië. In Ierland was zij niet geheven.

Met de hervatting van den oorlog in 1803 herleefde ook de inkomsten-belasting, maar naar geheel andere grondslagen. De wetgever zag geheel af van het denkbeeld, om ieders persoonlijk, zuiver inkomen te vinden en te belasten. De verplichting om aan een collegie van zetters het zuiver inkomen van ieder belasting-schuldige te doen kennen, werd opgeheven. In plaats daarvan, stelde de wet zich ten doel de verschillende soorten van inkomen te treffen *aan de bron*, d. i. dáár waar zij voor het eerst ontstaan. De inkomsten uit grondbezit voortvloeiend, werden b. v. getroffen in handen van den bezitter of gebruiker; in plaats van den rent-heffer aan te slaan, trof men de rentebetaling, waar die plaats had. „Door deze wijziging”, zoo drukte de toenmalige Regering zich uit, „wordt het doel der belasting met meer gemak en zekerheid bereikt; de opgaven zijn minder ingewikkeld, de eischen der

„bescheidenheid worden niet uit het oog verloren; de last op de „inkomsten wordt gelijkelijk verdeeld van den eersten heffer tot „dengene, die ze verteert; en de belangen der schatkist worden „beter behartigd.” Wanneer iemand evenwel op vermindering van lasten aanspraak maakte, werd de berekening van het persoonlijk inkomen der belastingschuldigen vereischt. Zoo bleef de vrijstelling bestaan van inkomsten, wier totaal geen 60 p. st. bedroeg, en die van 60 p. st. tot beneden 150 p. st. droegen slechts eene belasting van 3 tot 11 d. per p. st., terwijl die van 150 p. st. en daarboven met 1 sh. per p. st. (of 0,05) werden belast.

Om de grondslagen van heffing te vinden, werden de jaarlijksche inkomsten in vijf kategoriën verdeeld: lijst A bevatte de inkomsten uit den eigendom van alle vaste goederen voortgevloeid; lijst B die uit het gebruik van alle vaste goederen; lijst C, de renten, annuïteiten, in coupons betaalbaar uit eenige openbare kas; lijst D, de inkomsten, voortgevloeid uit andere goederen, uit handel, nering en beroep; lijst E, die uit traktementen en pensioenen. Voor de grondslagen sub A en B werden de revenuën aangeslagen, dáár waar de vaste goederen gelegen waren; sub C, waar de uitbetaling der renten, enz. plaats vond; sub D en E bleef de belasting een persoonlijke last, en sub D de eigen aangifte de voorname grondslag.

De maatregel werkte aanvankelijk goed; want de belasting bracht in 1803 5,341,907 p. st. op, tegen 5,628,903 p. st. in 1801, toen het bedrag 2 sh. per p. st. was. Het volgende jaar leverde echter minder op, en in 1805 was het parlement genoodzaakt op al de kategoriën van inkomsten 25 opcenten toe te staan. Ook dit hulpmiddel was niet voldoende voor de gestadig toenemende oorlogskosten. In 1806 tot en met 1815 werd er weder 2 sh. per p. st. geheven, de vrijdom werd van 60 p. st. tot beneden 50 p. st. beperkt, en het lagere tarief voor inkomsten tusschen 50 p. st. en 150 p. st. alleen toegepast op die uit handel, neringen en bedrijven. De gemiddelde jaarlijksche opbrengst in die 10 jaren was 14,187,284 p. st. Zoodra de vrede gesloten was, werd de inkomsten-belasting afgeschaft, en bleef zij van 1816 tot 1842 buiten werking. In laatstgemeld jaar droeg het ministerie Peel haar weder voor als een tijdelijk middel tot dekking van een *deficit* in de begroting; de regering verklaarde voornemens te zijn, slechts gedurende drie jaren deze belasting te heffen; in dien tijd zou het meer vrijgevege stelsel van handel en scheepvaart, dat destijds werd ingewijd, een grootere opbrengst der andere middelen ten gevolge hebben. In deze verwachting vond de Regering zich echter be-

drogen; niet alleen moest, na verloop van drie jaren, de inkomstenbelasting worden bestendigd, tot vermijding van nieuwe deficits, maar over het elfjarig tijdvak van 1843 tot en met 1853 (van ongestoorden vrede) klom de jaarlijksche opbrengst der belastingen slechts met 7,000,000 p. st., terwijl bijna 6,000,000 p. st. de bruto opbrengst der inkomstenbelasting was. Gedurende dat geheele tijdperk betaalden weder alleen Engeland en Schotland de inkomstenbelasting; het bedrag was 7 d. per p. st. en de inkomsten beneden 150 p. st. waren vrijgesteld.

Omtrent de grondslagen was de Regering, na een uitvoerig onderzoek en na raadpleging van vele deskundigen, tot de overtuiging gekomen, dat die van de vroegere heffing (1803—1816) verre van volmaakt, maar toch de meest bruikbare en doelmatige waren. De vijf lijsten of categorieën van inkomsten (*schedules A, B, C, D en E*) zijn dan ook in 1843 weder ingevoerd en tot den huidigen dag blijven gelden. Enkele bepalingen der oude wetten werden echter in minder fiscaal zin veranderd; b. v. voor de zuivere inkomst van de pachters van bouwhoeven (lijst B) was vroeger als wettelijke praesumtie aangenomen, dat zij $\frac{3}{4}$ van de pacht som zoude bedragen in Engeland, $\frac{1}{2}$ in Schotland; deze verhouding werd tot $\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{3}$ verlaagd. Verder werd aan de vrijgestelde categorie (beneden 150 p. st.) de bevoegdheid gegeven om teruggave te reclameeren van hetgeen zij indirect mogten hebben betaald ten gevolge der heffing op renten, dividenden en annuïteiten (lijst C). Eindelijk werden eenige middelen uitgedacht om die belastingschuldigen te gerieven, die ongaarne den staat van hun inkomen jaarlijks aan hunne stad- of dorpsgenooten (de plaatselijke commissiën van zetters) wilden blootleggen. Dit geschiedde door 1° de bevoegdheid aan den belastingschuldige te geven om zich voor drie jaren te doen aanslaan voor zijn aanslag in het loopende jaar met vijf opcenten; 2° speciale commissiën van rijksambtenaren in te stellen, die, wanneer de belastingschuldige het verlangt, met den controleur der belasting, maar buiten het plaatselijke collegie van zetters om, de aangifte betrekkelijk tot lijst D nazien en den aanslag vaststellen. Van die speciale commissie is dan nog weder appel op een hooger bureau van hoofdamttenaren (*the board of inland revenue*). Op de bevoegdheid tot abonnement voor drie jaren is bij eene latere wet teruggekomen; de speciale commissie bestaat nog, en is tevens belast met de beoordeeling der reclames tot vrijstelling en restitutie, welke reclames er meer dan 100,000 in het jaar zijn.

In 1853 was de heer Gladstone kanselier van de schatkist en ontwierp hervormingen in het stelsel der accijnsen en der indirecte belastingen (*stamps*); tevens was de Russische oorlog aan den politieken gezigtseinder. Deze oorzaken werkten mede om de inkomsten-belasting voor een langer tijdperk te doen aannemen, en om die uit te breiden. Zij werd toegestaan voor 7 jaren en wel in de eerste twee jaren à 7 d. per p. st., de volgende vijf jaren à 5 d. Met 5 April 1860 zou de heffing geheel ophouden. De grens der vrijstelling daalde van 150 p. st. tot 100 p. st. Echter mogt over de inkomsten beneden 150 p. st. nooit meer dan 5 d. per p. st. worden geheven.

Maar eene gewigtige uitbreiding was de toepassing der belasting op Ierland, die tevens plaats had. De eerste aanslag van Ierland, in 1854, bragt 567,309 p. st. op, terwijl in Engeland en Schotland de herziening der belasting circa 600,000 p. st. verhooging van opbrengst ten gevolge had. Er is wel gelijkheid van grondslagen, maar eenig verschil in berekening tusschen de belasting in Groot-Brittannië en die in Ierland, een verschil altoos in het voordeel der Iersche belastingschuldigen.

De kostbare Krimoorlog vereischte aanmerkelijke offers; in het eerste jaar werd de inkomsten-belasting verdubbeld en in de twee volgende jaren zelfs tot 1 sh. 4 d. per p. st. voor inkomsten van 150 p. st. en hooger, en tot 11½ d. per p. st. voor inkomsten van 100 p. st. tot beneden 150 p. st. opgedreven.

Eerst in 1858 keerde de belasting terug tot haar normaal bedrag van 7 d. (en 5 d.) per p. st. en werd in het volgende jaar voor alle inkomsten op 5 d. gesteld. De verwachting werd toen nog uitgedrukt, dat in 1860 de belasting zoude ophouden. Maar groote kosten voor wapening in Europa en een oorlog in China haalden eene streep door de rekening. In het dienstjaar 1859—60 was het bedrag 9 d. en 6½ per p. st., in het volgende 10 d. en 7 d. en in de twee daaropvolgende jaren 9 d. en 6 d. per p. st. Dit lagere bedrag leverde ruom zoo veel voor de schatkist op, als het laatst-vooraangaande hoogere, omdat in 1861 eene nieuwe waardering van de inkomsten uit grondbezit (lijsten A en B) had plaats gehad.

Gedurende deze wisselingen was de heer Gladstone weder kanselier van de schatkist. Dezelfde Minister stelde in 1863 met goed gevolg eene belangrijke wijziging voor omtrent de kleine inkomsten; namelijk dat er met behoud van de vrijstelling van inkomsten beneden 100 p. st., slechts éénerlei belasting zou zijn; maar de bezitters van inkomsten van 100 p. st. tot beneden 200 p. st.,

van hun belastbaar bedrag 60 pCt. zouden mogen aftrekken. De werking van deze verandering in de wet wordt geprezen; het bedrag der vrijgestelde inkomsten nam toe; maar uit de vergelijking der opgaven bleek, dat het getal verzwegene inkomsten verminderde.

In 1865 wilde de heer Gladstone de vrijstelling van liefdadige instellingen afschaffen, en deze met andere zedelijke lichamen gelijk stellen, die even als fysieke personen worden aangeslagen. Maar dit voorstel werd in het Lagerhuis afgestemd. Nieuwe waarдерingen van de inkomsten sub A en B hadden in 1864 en 1867 plaats.

Het bedrag was overigens 7 d. per p. st. in het dienstjaar 1863—64, 6 d. in 1864—65, en daalde tot 4 d. in de twee volgende jaren. Hetzelfde bedrag was voor 1867—68 toegestaan, toen de kosten van den Abyssinischen oorlog de Regering noodzaakten voor de tweede 6 maanden de belasting tot 6 d. te verhoogen. Gemiddeld was zij dus in dat jaar à 5 d. per p. st.

Het bedrag van 6 d. bleef ook in 1868—69, maar daalde tot 5 d. in 1869—70 en tot 4 d. in 1870—71, dat is 1 : 60 van het belastbaar inkomen. De opbrengst is voor dit loopende jaar begroot op 7,600,000 p. st.

De opbrengst over de afgesloten jaren sedert de wet van 1863 was als volgt over ieder der vijf kategoriën van inkomsten en het totaal der aanslagen in het Vereenigde Koninkrijk.

JAAR	A.	B.	C.	D.	E.	TOTAAL.
	p. st.	p. st.	p. st.	p. st.	p. st.	p. st.
1863—64	4,109,304	475,741	919,587	2,922,980	573,850	9,001,432
1864—65	3,766,260	427,379	801,112	2,752,454	511,273	8,258,518
1865—66	2,568,370	282,791	551,178	2,002,310	358,705	5,763,354
1866—67	2,087,236	282,536	560,674	2,636,583	361,466	5,928,495
1867—68	2,754,273	373,691	701,866	2,353,447	458,091	7,641,368
1868—69	x	x	x	x	x	8,743,463

De belastbare totaalsom der vijf grondslagen wordt opgegeven, over het

jaar 1863—64	bruto	371,102,842	p. st.	netto (*)	326,696,050	p. st.
„ 1864—65	„	395,828,680	„	„	349,301,654	„
„ 1865—66	„	413,105,810	„	„	364,430,553	„
„ 1866—67	„	423,773,568	„	„	374,342,902	„
„ 1867—68	„	430,368,971	„	„	386,542,366	„

(*) D. i. na aftrek der kortingen en reclames, die de wet toelaat.

Het is door beoefenaars der statistiek reeds meermalen opgemerkt, dat deze totaal-cijfers niet als een zekeren maatstaf kunnen worden beschouwd van het z. g. nationale inkomen van het Vereenigde Koninkrijk. In het *Compte-rendu de la 7me Session du Congrès Statistique*, II p. 291 vindt men dat de Engelsche afgevaardigden (de heeren Valpy en W. Newmarch) daarvoor twee redenen opgaven, te weten: het buiten rekening blijven der inkomsten beneden 100 p. st. en de onvolledige opgave der inkomsten uit handels- en andere ondernemingen, alsmede uit buitenlandsche effecten. Vooral op deze laatste ontbreekt iedere contrôle; de zetters zijn wel altijd genooddaakt zich met de opgave der aangeslagenen te vrede te stellen. Ik kom hierop bij den grondslag D nog even terug.

Wat overigens de vijf grondslagen of categorieën van inkomsten aangaat, de strekking der bestaande wetgeving is zooveel mogelijk vaste gegevens te bekomen en willekeur te vermijden, alsmede niet meer dan volstrekt noodig is, een ieders fortuin te doen bekend worden. De wetgever heeft zich te dien einde in zeer vele, zelfs minutieuse bepalingen begeven.

De inkomsten (sub A) uit *grondbezit* hebben tot maatstaf de *rackrent*, d. i. werkelijke huurwaarde die de vaste goederen voor den eigenaar afwerpen of kunnen afwerpen. Daaronder wordt verstaan de som waarvoor zij verhuurd zijn, of die zij in huur zouden gelden naar den maatstaf der gelijksoortige in hetzelfde kerspel of district, met dien verstande dat verhuurder en huurder ieder de gewoonlijk op hem rustende lasten draagt. Wijkt de huurovereenkomst hiervan af, heeft b.v. de huurder de *land-tax* op zich genomen, dan wordt de huurwaarde met dat bedrag verhoogd. In Ierland wordt de huurwaarde aangenomen, zooals voor de plaatselijke armenbelasting gewaardeerd; is een grondeigendom vrij van armenbelasting, dan de *rackrent*, even als in Groot-Britannië. Deze huurwaarde wordt altoos als bruto inkomst beschouwd; daarvan wordt afgetrokken hetgeen de eigenaar te betalen heeft, aan grondbelasting (in Engeland en Schotland), aan armenbelasting (in Ierland), aan dijklasten of dijkonkosten, drainering en droogmaking, aan tienden en grondrenten. Bijzondere kortingen ten behoeve van geestelijken, onderwijzers, gebouwen en gronden voor onderwijs of *ad pios usus* bestemd, ga ik kortheidshalve voorbij.

Van tienden, grondrenten en andere onligchamelijke goederen worden de inkomsten gewaardeerd naar de gemiddelde opbrengst der laatste drie jaren.

Voor de inkomsten uit het *genot van vaste goederen* (sub B) heeft geene afzonderlijke waardering plaats; zij worden, krachtens wettelijke praesumtie, gesteld in Engeland op $\frac{1}{4}$ en in Schotland en Ierland op $\frac{1}{3}$ van de huurwaarde sub A. Het genot van woonhuizen en van magazijnen, kantoren en winkelhuizen wordt niet belast.

Alle inkomsten uit vaste goederen voortgevloeid worden aangeslagen ter plaatse waar die gelegen zijn, en in handen van den gebruiker; deze heeft ze te verrekenen met den eigenaar. In Ierland mag de eigenaar regtstreeks worden aangeslagen; een gevolg van den agrarischen toestand aldaar.

In het dienstjaar 1867—68 waren de belastbare inkomsten A: 132,273,709 p. st. en B: 37,594,552 p. st.

De inkomsten van lijst C zijn de renten, annuïteiten en coupons betaalbaar binnen het Vereenigde Koninkrijk uit staatsinkomsten, hetzij Britsche of buitenlandsche. Coupons van minder dan 2 p. st. 10 sh. zijn hieronder niet begrepen. (*) Ziekengelden, spaarbanken, instellingen van liefdadigheid, gezanten van vreemde mogendheden kunnen vrijstelling of restitutie bekomen.

De betaling geschiedt door korting op de rente, annuïteit en coupon ten kantore met de uitbetaling belast, en door storting bij de daartoe aangewezen ambtenaren der schatkist met opgave van de belaste rentheffers voor zoover de renten enz. op naam staan. Voor renten enz. ten laste van het Vereenigde Koninkrijk zijn de besturen der Banken van Engeland en Ierland en dat der Zuidzee-compagnie, respectievelijk commissiën voor den aanslag van de renten die zij zelve uitbetalen; voor die ten laste van vreemde staten is eene speciale commissie, aan welke ieder, die zich met uitbetaling van coupons belast, opgave moet doen van de leening. De plaatselijke collegiën van zethers bekomen nooit inzage van deze aanslagen. In het dienstjaar 1867—68 waren de belastbare inkomsten sub C 33,689,568 p. st.

Voor den grondslag sub D (bevattende de inkomsten uit *bezittingen*, die niet onder A, B of C vallen, uit *handel*, *nering*, *bedrijf* en *beroep*, behalve tractementen en pensioenen ten laste van het rijk) wordt de eigen aangifte gevorderd van dengene, die de inkomst geniet, en moeten de zethers, hetzij plaatselijke of speciale, die opgaven controleren of aanvullen naar zekere maatstaven of

(*) Zij zijn niet vrijgesteld; de rentheffer moet ze als een deel van zijn inkomen aaumerken, voor zijn aanslag sub D.

regels, die evenwel veel aan goede trouw en goed geloof overlaten. Als leiddraad onderscheidt de wet zes gevallen: I. *Inkomsten uit handel, nijverheid, kunst, kanscontracten en bedrijf*. II. *Die uit een beroep of bezoldigde betrekking*. Deze beide worden berekend uit het gemiddelde jaarl. voordeelige saldo van de drie laatste jaren, of zoo de zaak van jonger dagteekening is, uit het gemiddelde van dat kortere tijdvak. Heeft iemand twee zaken en sluit zijn balans in de eene met verlies, dan mag hij dit aftrekken van het batig saldo in de andere zaak. Voor reparatiën van lokalen, werktuigen en dergelijke mag het gemiddelde als boven worden afgetrokken; ook kwade uitstaande posten worden weggecijferd, dubieuze naar beste weten geschat. Huur of huurwaarde voor magazijnen en kantoren wordt in mindering geleden. Ieder die eene levensverzekering op zijn leven of dat van zijne vrouw heeft, of in een weduwen- of weezen-fonds contribueert voor zijne vrouw en kinderen, mag de premie of contributie aftrekken tot een bedrag van hoogstens $\frac{1}{4}$ van zijn batig saldo. III. *Onzekere jaarlijksche inkomsten*. Hieronder worden verstaan: renten van borgtogten bij de schatkist gedeponneerd; renten door disconto's of beleeningen verkregen, inkomsten uit mijnen, steengroeven, veenderijen, visscherijen, overzetveeren, renten en dividenden uit spoorwegen, kanalen enz.; interessen en annuïteiten uit contracten met bijzondere personen of lichamen; winsten uit handel in vee en melk, door niet-grondbezitters. Deze klasse wordt gewaardeerd naar de zuivere opbrengst van het afgelopen jaar. IV. *Renten enz. uit negotiatiën op plantagiën of andere in de Britsche koloniën en uit buitenlandsche effecten en negotiatiën, gelijksoortig aan die onder lijst C*. De maatstaf is het bedrag van de coupon of uitdeeling in het jaar der aangifte; voor zoover een binnenlandsch kantoor met de uitbetaling belast is, zijn er dezelfde middelen van controle als sub C. V. *Inkomsten uit bezittingen in Britsche koloniën en buiten 's lands*. Naar de gemiddelde jaarlijksche opbrengst in de drie laatste jaren. VI. *Alle andere jaarlijksche baten*, naar den maatstaf van de laatste jaren of van het loopende jaar, naar bevinding.

In het dienstjaar 1867—68 waren de belastbare inkomsten sub D 160,978,671 p. st.

Dat bij de aangifte en waardering van inkomsten sub D veel te goeder en te kwader trouw wordt verzwegen of te laag aangegeven, is uit den aard der zaak waarschijnlijk; maar wordt door eenige geconstateerde omstandigheden tot zekerheid verheven.

Deze zijn 1°. de aanzienlijke bedragen, die van tijd tot tijd uit
Econ. 1871.

gewetensbezwaar in de schatkist worden gestort, als te kort gedaan aan de inkomsten-belasting. Als b. v. een persoon 10,000 p. st. of 11,000 heeft te kort gedaan, moet hij een groot bedrag aan inkomen hebben verzwegen.

2o. de mededeeling van den heer W. Newmarch, president van het genootschap voor statistiek te Londen, aan het VIIe statistische congres, dat van de buitenslands betaalbare coupons en dividenden zoo goed als niets wordt aangegeven.

3o. De eischen tot schadevergoeding wegens verlies van inkomsten, die bij sommige gelegenheden worden ingebracht en gejustificeerd, door dezelfde personen die dezelfde inkomsten veel lager voor de belasting hebben opgegeven. In 1853 haalde de minister Gladstone in het Lagerhuis, als een sterk voorbeeld aan, dat bij onteigening wegens het afbreken van eene oude straat in eene groote stad, de jury te beslissen had in 28 processen omtrent de vergoeding toekomende aan even zoo vele kooplieden en neringdoenden voor verlies in hunne bedrijven geleden; hunne eischen bedroegen te zamen circa 48,000 p. st. voor winstderving in één jaar; de sommen, die de jury hun toeleigde, beliepen te zamen circa 27,000 p. st.; de inkomsten, waarvoor zij in de belasting waren aangeslagen, slechts circa 9000 p. st.

Dergelijk geval van onteigening eener groote straat in London gaf in 1869 aan de ambtenaren der belasting aanleiding om de aanslagen van de schadelooggestelde bewoners te herzien en in hooger beroep te doen beoordeelen. Die van 80 kooplieden, die hunne inkomsten hadden aangegeven op ruim 73,000 p. st. gezamenlijk, werden na onderzoek verhoogd tot ruim 171,000 p. st.

Dat de lage aangiften dikwijls te kwader trouw worden gedaan, spreekt van zelf; de straf daarop is driedubbele belasting, maar wordt zelden toegepast, omdat de speciale commissie haar wel kan uitspreken, maar dit niet behoeft te doen. De ambtenaren betuigen echter, dat zeer vele belastingschuldigen te goeder trouw hunne inkomsten sub D verkeerd opgeven, omdat zij geen boek houden, ja zelfs geen denkbeeld van boekhouding hebben.

Sub E zijn aangeslagen alle inkomsten uit traktementen, wachtgelden en pensioenen ten laste van 's rijks schatkist, en bezoldigingen voor andere openbare betrekkingen, emolumenten en leges daaronder begrepen. In rekening worden geleden alle wettelijke kortingen, alle reis- of bureaunkosten of kosten van een of meer paarden, die de titularis voor zijn ambt moet maken, en de kosten van levensverzekering en weduwenfonds, even als bij de inkomsten

sub D. De zetting en heffing van de belasting sub E zijn zeer eenvoudig, daar zij geschieden aan de kantoren alwaar de traktementen enz. betaalbaar zijn. De maatstaf is het bedrag over het loopende jaar voor traktementen en pensioenen, het gemiddelde over 3 jaren voor de emolumenten.

Het bovenstaande is in hoofdtrekken het zamenstel van de Britsche inkomsten-belasting. Dat zij niet populair is, en de invoering veel tegenstand heeft ontmoet is eene bekende zaak, en blijkt ten overvloede uit de herhaalde beloften om op een gegeven tijdstip de heffing te staken, en uit den ijver, waarmede zelfs de minister Gladstone, die het meest met haar ingenomen is, de gelegenheid aangrijpt om bij voorkeur een penny van de inkomsten-belasting af te slaan, zoodra de begrooting eenige vermindering van belasting toelaat.

Behalve de klagten over hooge belasting in het algemeen en over de onzekerheid van den grondslag D en het onaangename van ieder onderzoek deswege, heeft de inkomsten-belasting meer dan ééns eene principieele bestrijding te verduren gehad. Eene niet onbeduidende oppositie in het parlement heeft gepoogd haar op andere grondslagen te doen vestigen.

De klagten betroffen hoofdzakelijk ongelijkheid van druk bij gelijke inkomsten, en wanverhouding tusschen de belasting en de mate van rijkdom der belastingschuldigen. In 1851 bragt de heer Hume deze klagten opzettelijk onder de aandacht van het Lagerhuis, en ontwikkelde het plan van eene belasting op bezittingen en gekapitaliseerde inkomsten. Zijns inziens moest de belasting worden geregeld niet in eenvoudige rede tot de inkomsten of vermoedelijke inkomsten van elk jaar, maar in zamengestelde rede, tot 1° de waarde van het voorwerp van eigendom, 2° den aard en de mate van het genot, 3° den leeftijd van den genot-hebbende. Het Huis benoemde eene commissie van 15 leden, behalve den heer Hume die president werd, om te onderzoeken naar de werking van de inkomsten-belasting en de mogelijkheid van een billijker stelsel van heffing. De commissie hield eene uitvoerige enquête. Onder de praktische bezwaren, die door meest bevoegde getuigen en deskundigen vrij algemeen erkend werden, behoorde: de ongelijkheid der waardering die tot maatstaf strekt van de inkomsten sub A in verschillende deelen des lands (toen nog alleen in Engeland en Schotland); het geheel willekeurige van het wettelijk vermoeden omtrent de winsten uit grondbezit sub B; het verkeerde der gelijkstelling van annuïteiten en lijfrenten met

perpetueele renten sub C, omdat bij de eerste het kapitaal wordt verbruikt, bij de tweede niet, en velerlei onbillijkheid en onzekerheid in het waarden der inkomsten sub D, terwijl ook hier de inkomsten uit belegde kapitalen, die uit kunst of handenarbeid, en die waarbij het kapitaal gewaagd of verbruikt wordt, gelijkelijk worden belast. Niettemin deinsde de commissie terug voor eene herziening, en stelde het Huis de behandeling der voorstellen van den heer Hume onbepaald uit.

In 1853 stelde de heer Disraëli voor, eene onderscheiding te maken tusschen vaste en onzekere inkomsten, de eerste met 7, de tweede met 5½ pence per p. st. te belasten; het doel van dit voorstel was, landelijke inkomsten en vaste renten, zwaarder te belasten dan inkomsten uit handel, nijverheid en kanscontracten. De minister Gladstone bestreed dit voorstel, en betoogde dat handel en nijverheid niet meer, maar minder in de inkomstenbelasting droegen, dan het grondbezit. Een zijner argumenten was, dat een groot gedeelte der inkomsten van kooplieden en industriëelen verzwegen wordt. Het voorstel van den heer Disraëli werd verworpen, en de ondergeschikte wijzigingen in de heffing, door den minister voorgesteld, alsmede de uitbreiding der belasting tot Ierland, werden aangenomen.

Nadat de hoop vrijdeld was, dat in 1860 de heffing dezer belasting zou vervallen, werd in Februarij 1861 op voorstel van den heer Hubbard, op nieuw eene commissie van enquête benoemd, met gelijke opdracht als in 1851. Aan het slot van haren arbeid rapporteerde de nieuwe commissie, in hoofdzak, dat drie klagten vrij algemeen waren: 1° sommigen betaalden belastingen van inkomsten die zij niet genoten; 2° kunst, vlijt en arbeid werden evenredig zwaarder belast, dan kapitaal; 3° kapitaal werd, in sommige gevallen, met inkomen verward;

dat de heer Hubbard als middel tegen die bezwaren had voorgesteld:

- 1° de zuivere inkomsten in iedere kategorie tot grondslag te nemen, en daarvoor als maatstaf te stellen het bruto-inkomen met bepaalde wettelijke kortingen naar den aard van iedere soort;
- 2° alle inkomsten te verdeelen in van-zelf-ontstaande (*spontaneous*) en door arbeid verkregene (*industrial*), en de eerste te belasten met x , de tweede met $\frac{3}{4}x$;

- 3° bij zoodanige inkomsten als een deel van het belegde kapitaal bevatten, alleen de eigenlijke inkomsten of renten te belasten;

dat de commissie zich evenwel niet overtuigd hield, dat deze denkbeelden eene meer billijke verdeling van de inkomsten-be-

lasting zouden ten gevolge hebben, en er tegen opzag daarvoor de geheele wet om te werken, te meer omdat andere belastingen zooals b. v. het successie-regt, dan ook aan nieuwe herziening zouden moeten worden onderworpen.

Het Huis berustte op nieuw in de zienswijze der commissie, en de zaak bleef zoo als zij was.

Hiermede dit overzigt besluitende, komt het mij voor, dat de wetgever, die zich met dit onderwerp bezig houdt, uit de ervaring in het Vereenigde Koninkrijk opgedaan, deze resultaten mag trekken:

- I. De belasting op de inkomsten heeft het voordeel: 1° van bij gemis of onvolledigheid van directe belastingen, in de daaruit ontstane leemten te voorzien, en den druk, wat dat gedeelte der publieke lasten betreft, meer gelijk te maken; 2° van betrekkelijk gemakkelijk te kunnen worden verhoogd, als de begrooting een buitengewoon en tijdelijk deficit aanwijst.
- II. Zij heeft het nadeel 1° dat zij tot groote ontduiking aanleiding geeft en het geweten dikwijls op de proef stelt; 2° dat zij vele ontevredenheid maakt; 3° dat bepaalde grondslagen voor hare heffing veel moeilijker te vinden zijn, dan voor eenige andere directe belasting, bepaaldelijk voor die op grond, op bezittingen en op verteringen.
- III. Echter moet de wetgever, die eene inkomsten-belasting uitschrijft, zich de moeite getroosten, de verschillende inkomsten te classificeeren, en de kosten en lasten te bepalen, welke bij iedere soort in rekening mogen worden geleden. Doet hij dit niet, dan is er feitelijk geen andere grondslag, dan de willekeurige aangifte van den belastingschuldige, getemperd door de willekeur der zettters of ambtenaren.
- IV. Het schijnt gemakkelijker het inkomen van elk jaar te treffen, dan een of meer maatstaven van goederen te stellen en dus naar kapitaalswaarde te belasten. Dit ware evenwel billijker.
- V. Hoe ook geregeld, zal eene belasting op de inkomsten even zeer aanleiding tot klagten van den handelstand geven, als eene algemeene belasting op bedrijven (de patentbelasting); voert men haar echter in, dan is het billijk dat deze laatste in haar opgaat.
- VI. Zoodanige bedrijven, als onder toezigt der politie of van den fiscus staan, of bijzondere bescherming behoeven, of die men in getal wenscht te beperken, kunnen en moeten, behalve de inkomsten-belasting, eene speciale bedrijfsbelasting (*licence, droit de débit*) dragen.

's Gravenhage, 28 Febr. 1871.

HEEMSKERK Az.